GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmond 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 221 | Joi, 8 (20) Octomvre. | 1887.

NOU ABONAMENTU
la
„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu 1 Octomvre 1887 st. v., s'au începutŭ unŭ nou abonamentŭ pe trilunialŭ Octomvre, Novembre şi Decemvre la care învităm pe toţĭ onoraţii amicĭ şi sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România şi străinătate:
pe trei lunĭ **3 fl.**	pe trei lunĭ **10 francĭ**
„ şése „ **6** „	„ şése „ **20** „
„ unŭ anŭ **12** „	„ unŭ anŭ **40** „

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale.**

Abonaţilorŭ de până'acum li-se recomandă a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ făşiei sub care au primitŭ ḍiarulŭ.

Domnii carĭ se vorŭ abona din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămurită şi a arĕta şi posta ultimă.

Braşovŭ, 7 Octomvre 1887.

Ḍiarele unguresci din Cluşiu varsă focŭ şi pară asupra generalului Traianŭ Doda, din causa cunoscutei sale scrisorĭ, ce a adresat'o preşedintelui camerei deputaţilorŭ din Peşta. Limbagiulŭ bărbătescŭ alŭ generalului a iritatŭ mai alesŭ pe guvernamentalulŭ „Kolozsvar“, care şi cu acéstă ocasiune nu se sfiesce a-şi arĕta arama.

Numita fóiă face o desperată încercare spre a rĕsturna aserţiunile generalului Doda. In articlulŭ sĕu de fondŭ dela 13 Octomvre a. c. întitulatŭ „Pasivitate ad absurdum“, „Kolozsvar“ ḍice între altele: „Ar trebui sĕ justifice d-nulŭ Traianŭ Doda, pe ce basă susţine elŭ că direcţiunea de aḍĭ a politicei maghiare „ameninţă a face imposibilă viéţa şi desvoltarea naţională a poporului românŭ,“ sĕ justifice, că nerepresentarea în camera legislativă maghiară a valahimei, socotite la trei milióne, nu a isvorîtŭ din propria voinţă a acestui poporŭ, din alegerea de bună voiă a atitudinei sale politice şi că nu ei (Românii) înşişĭ suntŭ causa că, abătêndu-se dela situaţiunea din 1867 şi dela situaţiunea ce a urmatŭ după ea, astăḍĭ numai unŭ singurŭ deputatŭ de naţionalitate valahă póte ocupa locŭ în parlamentulŭ nostru“.

„Pe câtŭ timpŭ d-lŭ generalŭ în retragere Traianŭ Doda nu va dovedi acésta, casulŭ în témplatŭ cu d-sa firesce nu póte fi privitŭ decâtŭ ca unŭ escentricŭ esemplu alŭ acsiomei „volenti non fit injuria,“ ca o formă de sinucidere tragi-comică prin care elŭ însuşĭ îşĭ nulifică dreptulŭ sĕu legalŭ!...“

Mai departe ḍice fóia cluşiană:

„La aceea, că de unde îşĭ ia d-lŭ Doda acelŭ dreptŭ a da neparticipării sale de bună voiă la lucrările dietei înfăţişarea, ca şi cum „poporulŭ românŭ“ ar fi esclusŭ din cadrulŭ constituţiunei: numai atuncĭ amŭ puté rĕspunde când în loculŭ mandatului cercului sĕu electoralŭ, pe care nu l'a presentatŭ, ar presenta o scrisóre de acreditare dată lui din partea întregului „poporŭ românŭ.“

„Aşadĕr d-lŭ Traianŭ Doda a mersŭ ceva prea departe cu încrederea cea mare ce o are în sine, când vorbesce în numele întregului poporŭ valahŭ fără a avé scrisóre de împuternicire din partea lui; merge pré departe când generalulŭ cesaro-regescŭ în retragere îşĭ închipuesce, că cu pasivitatea lui va nulifica dreptulŭ constituţionalŭ alŭ regelui şi alŭ dietei maghiare şi valabilitatea legilorŭ sancţionate.....“

Nimicŭ decâtŭ sofisme şi érăşĭ sofisme! Când cineva nu mai scie cum sĕ-şĭ susţină causa nedréptă îşĭ ia refugiulŭ la teorii şi apucăturĭ false şi absurde.

Lăsâmŭ pentru momentŭ la o parte cestiunea décă şi încâtŭ suntŭ justificate aserţiunile din scrisórea generalului Doda şi întrebămŭ prin ce-şĭ justifică „Kolozsvar“ aserţiunea sa, că poporulŭ românŭ s'a esclusŭ elŭ însuşĭ de bună voiă din cadrulŭ constituţiunei şi că d-lŭ Doda nu se póte considera ca representantŭ alŭ acestui poporŭ, deórece are mandatŭ numai dela alegĕtorii din Caransebeşŭ?

Amŭ vrea sĕ ne arate sofiştii şi terorişti dela fóia cluşiană măcarŭ unŭ singurŭ casŭ în istoria statelorŭ, că unŭ poporŭ a preferitŭ mai bine a fi asupritŭ, esploatatŭ, maltratatŭ şi lipsitŭ de drepturile şi de folósele vieţei de statŭ, decâtŭ a fi liberŭ, respectatŭ şi părtaşŭ alŭ tuturorŭ acestorŭ drepturĭ şi folóse!

„Kolozsvar“ vrea sĕ ia în apĕrare terorismulŭ unguresců, care a adusŭ lucrurile acolo ca numai unŭ cercŭ electoralŭ românŭ sĕ pótă fi representantŭ în dietă, provocându-se la pasivitatea Românilorŭ din Ardealŭ.

Nu-i nimicŭ mai comodŭ şi mai uşorŭ decâtŭ a pune vina pe „hoţulŭ de păgubaşŭ“. Românilorŭ ardelenĭ li s'a luatŭ autonomia ţĕrii, li s'au luatŭ drepturile politice-naţionale, li s'a luatŭ totŭ ce putea garanta câtuşĭ de puţinŭ desvoltarea lorŭ liberă în acestŭ statŭ şi acum totŭ ei suntŭ de vină, că astfelŭ, într'unŭ modŭ ne mai pomenitŭ în viéţa statelorŭ moderne, au fostŭ scoşĭ cu totulŭ din cadrulŭ constitutiunei!

După noi principala cestiune pusă de d-lŭ generalŭ Doda este şi rĕmâne: Suntŭ séu nu representate aḍĭ cele trei milióne de Românĭ în parlamentulŭ centralŭ ungarŭ? — şi la acésta întrebare rĕspunde însăşĭ fóia cluşiană c'unŭ **nu** semnificativŭ.

Alta este apoi cestiunea postulatelorŭ Românilorŭ ardelenĭ, şi a postulatelorŭ Românilorŭ din Ungaria în privinţa acestei representărĭ. Faptulŭ că Românii ardelenĭ pretindŭ sĕ aibă autonomiă şi dietă provincială şi deputaţii lorŭ sĕ fiă delegaţĭ de acéstă dietă în parlamentulŭ centralŭ, cum suntŭ delegaţĭ deputaţii Croaţilorŭ de dieta lorŭ, nu schimbă nimicŭ din situaţiunea anormală ce li s'a creatŭ tuturorŭ Românilorŭ prin aceea, că nu li se dă putinţa de a-şĭ validita dreptele lorŭ postulate naţionale pe cale constituţională.

Este la rêndulŭ regimului ungarŭ de a se îngriji sĕ afle modalitatea, ca sĕ fiă representaţĭ în parlamentŭ şi cele trei milióne de Românĭ şi pe câtŭ timpŭ se lucrézä tocmai în direcţiunea contrară, ca sĕ fiă escluşĭ, generalulŭ Doda are dreptate, când susţine, că poporulŭ românŭ nu mai are locŭ în cadrulŭ constituţiunei ungare.

Ne vomŭ esplica cu altă ocasiune mai pe largŭ asupra importantei cestiunĭ sulevate de fóia Cluşiană. Pentru aḍĭ vomŭ adresa lui „Kolozsvar“, cu privire la afirmarea, că generalulŭ Doda n'are mandatŭ dela întregulŭ poporŭ românŭ, încă numai următórea întrebare: Are dóră d-lŭ Coloman Tisza mandatŭ dela întréga naţiune maghiară, când vorbesce în numele ei? Nu este şi elŭ numai alesulŭ unui singurŭ cercŭ?

Cehii şi uneltirile de maghiarisare.

Sub titlulŭ: „Cum se pórtă Ungurii cu copii Slovacĭ“ scrie „Narodni Listy“ următórele:

Foile din Pesta aducŭ cu mare mulţămire scirea, că două sute de copii sĕracĭ ai Slovaciei au emigratŭ din comitatulŭ Trencinŭ în Alföld (Ungaria de sudŭ). Aceşti copii de părinţĭ sĕracĭ suntŭ destinaţĭ sĕ fiă maghiarisaţĭ pentru o bucată de pâne şi pentru multe bătăi dela cei carĭ îi întreţinŭ şi sĕ îngrijescŭ pentru sporirea poporului alesŭ pe globulŭ maghiarŭ. Acestŭ miserabilŭ comerţŭ cu nenorociţĭ copii slovacĭ, care nu se înfăţişéză mai bine decâtŭ unŭ comerţŭ cu Kulisĭ (hamalĭ, muncitorĭ) chinesĭ şi cu sclavĭ africanĭ, s'a esecutatŭ deja în anii de mai 'nainte, acum se apucă d-nii Maghiarĭ din nou de acesta cu consimţĕmêntulŭ „tuturorŭ fiilorŭ drepţĭ şi credincioşĭ ai patriei ungurescĭ“. Şi se provócă la aceea, că ce ţĕranĭ destoinicĭ au devenitŭ din astfelŭ de Slovacĭ aduşĭ ca copii în Alföld; cu alte cuvinte, ce creaturĭ miserabile au devenitŭ din ei, carĭ renunţă la limba şi la naţionalitatea strămoşilorŭ lorŭ pentru o miserabilă esistenţă şi carĭ trebue sĕ se chinuiască pentru nisce trândavĭ Maghiarĭ îngâmfaţĭ.

Din paşaliculŭ Bistriţei.

La 12 Octomvre n. s'a ţinutŭ în Bistriţa adunarea de tómnă a comitatului sub preşedinţa lui Banffy-paşa. Mai importantă a fostŭ desbaterea proiectelorŭ de bugetŭ ale comunelorŭ.

Se scie că în cele mai multe bugete comunale pe 1887 au fostŭ în modŭ arbitrarŭ şi nelegalŭ şterse de comptabilulŭ superiorŭ sumele destinate şi de anĭ înscrise pentru şcólele confesionale şi pentru biericĭ, şi aceste ştergerĭ le-a tăinuitŭ înaintea comisiunei permanente şi a congregaţiunei. Numai târḍiu ajunse adunarea generală la cunoscinţa acestei procederĭ nelegale şi decise sĕ supună din nou comunelorŭ spre esaminare bugetulŭ primitŭ numai pe temeiulŭ ducerei în eróre a congregaţiunei şi apoi sĕ se presinte érăşĭ adunării generale. Acéstă hotărîre a anulat'o ministrulŭ de interne sancţionându-se prin acésta o grea nedreptate comisă cu autonomia comunelorŭ garantată prin lege şi cu singuraticele confesiunĭ. La propunerea advocatului Löw s'a hotărîtŭ de altmintrelea, sĕ se adreseze în acéstă afacere o representaţiune ministrului. Intenţiunea de a detrage scólelorŭ confesionale şi bisericilorŭ din comitatŭ contribuirile bănescĭ date de comune de mulţĭ anĭ necontraḍicêndŭ legea, s'a manifestatŭ — ḍice corespondentulŭ din Bistriţă alŭ fóiei „Sieb Deutsch. Tgbltt.“ — de altmintrelea nu numai în acea procedere necalificabilă de a şterge comptabilulŭ în modŭ arbitrarŭ sumele, ci s'a ivitŭ şi de atuncĭ în singuratice comune în presiunĭ oficiale fără nicĭ o jenă, căutândŭ a sili cu ajutorulŭ notarilorŭ comunalĭ pe juḍii comunalĭ şi pe celelalte persóne oficiale, a nu inscrie în bugete pe 1888 sumele pentru şcóle şi bisericĭ.

Va sĕ ḍică nu'i ertatŭ sĕ ne ajutămŭ cu banii noştri scólele şi bisericile! Mai rĕu ca în cea mai detestabilă despoţiă!

In memoria lui Iacobŭ Mureşianu.

Redactorul „Gazetei Transilvaniei“ a mai primitŭ următórele telegrame şi scrisorĭ de condolenţă:

Valea-Bârgăului, 10 Octomvre 1887.

Pe vredniculŭ părinte, marele Românŭ şi neobositulŭ anteluptătorŭ alŭ dreptei nóstre cause în decursŭ de o jumĕtate de veacŭ, din inimă îlŭ deplângemŭ şi în vecĭ nu-lŭ vomŭ uita. Vĕ rugămŭ respectuosŭ sĕ primiţĭ şi împărtăşiţĭ din parte-ne nemângăiatei familie cele mai sincere ale nóstre espresiunĭ de condolenţă.

Ionŭ Dologa, Eliseu Iulianŭ Danŭ, Pavelŭ Beşa.

„*Kronstädter Zeitung*“ din locŭ scrie în numĕrulŭ sĕu dela 1 Octomvre a. c.:

„*Iacobŭ Mureşianu,* editorulŭ şi proprietarulŭ „Gazetei Transilvaniei“, care a fostŭ dusŭ la grópă astăḍĭ, se bucura între conaţionalii sĕ-i de-o mare véḍă. Fiulŭ rĕposatului, Dr. Aurel Mureşianu, redactorulŭ „Gaz. Trans.“, a primitŭ telegrame şi scrisorĭ de condolenţă dela episcopulŭ din Caransebeşŭ Popasu, dela preşedintele Academiei române Cogălniceanu din Bucurescĭ, dela George Bariţiu din Sibiiu, dela prof. Teclu din Viena, dela episcopulŭ Meţianŭ din Budapesta şi dela alţii. Fii rĕposatului suntŭ Dr. Aurel Mureşianu, redactorulŭ „Gaz. Trrans.“, Iacobŭ Mureşianu, profesorŭ de musică în Blaşiu şi compositorŭ agreatŭ, şi Traianŭ Mureşianu, sculptorŭ şi escelentŭ cântăreţŭ în München. Fiica cea mai mare Elena este măritată după locotenentulŭ-colonelŭ Moise Groza, cea mai mică, Sevastia, după ingineriulŭ Const. Davidescu.«

Fóia unguréscă din locŭ „*Brasso*« dela 1 Octomvre scrie:

„In ḍiua morţii lui Iacobŭ Mureşianu, a editorului sĕu, »Gazeta Transilvaniei« apărŭ încadrată în negru,

pe întrégă pagina primă, anunţândŭ casulŭ de mórte Reposatulŭ a fostŭ membru onorarŭ alŭ Academiei Române, membru fundatorŭ alŭ Asociaţiunei transilvane pentru literatura şi cultura poporului românŭ, directorŭ în pensiune alŭ gimnasiului superiorŭ rom. catolicŭ din Braşovŭ, a fostŭ redactorŭ alŭ „Gazetei Transilvaniei« şi membru alŭ comitetului comitatensŭ şi alŭ representanţei orăşenescĭ. A murită în etate de 75 de anĭ. Îlŭ jălesce o mare familiă. — Din incidentulŭ acestui casŭ de mórte priméscă colegii dela fóiă şi stimatulŭ ei re dactorŭ espresia sincerei nóstre condolenţe colegiale!"

SCIRILE ḌILEI.

Deputatulŭ ungurescŭ Dr. Iosifŭ Kralik a cerutŭ **investigaţiune** în causa decurgerei alegerei de deputatŭ a lui Hertelendy Bela din cerculŭ electoralŭ alŭ **Canijei marĭ**. Causa cererei sale o motivă prin următórele puncte: Alegerea s'a făcutŭ prin mituirĭ, a mituitŭ însuşĭ candidatulŭ Hertelendy şi cu scirea lui s'au făcutŭ în interesulŭ sĕu şi alte mituirĭ; au mituitŭ organele administrative şi me brii partidei lui Hertelendi: în fine au restrinsŭ libertatea de alegere a alegĕtorilorŭ, nelăsândŭ sĕ votiseze pe toţĭ alegĕtorii partidei contrare, ér din voturile celorŭ carĭ au votatŭ pentru acéstă partidă, mai multe au fostŭ scrise în favorulŭ lui Hertelendy. Comisiunea censurătóre a dietei a ordonatŭ cercetare.

—x—

Directorulŭ institutului corecţionalŭ din *Aiudŭ* arată într'unŭ articulŭ publicatŭ de curêndŭ în »Budapesti Hirlap" sistemulŭ introdusŭ de elŭ pentru instruirea arestanţilorŭ. După spusa respectivului directorŭ arestanţii suntŭ în maioritate românĭ, fiindŭ Aiudulŭ în ţinutŭ mai numai românescŭ. De aceea pentru instrucţiune suntŭ înfiinţate două scolĭ: română şi maghiară, avêndŭ fiă-care scólă clasele sale şi fiăcare clasă despărţĕmintele ei. Românii carĭ sciu ungurescе nu se trimitŭ la scóla românéscă, ci la cea maghiară; ér aceia dintre Românĭ, carĭ sciu ceti şi scrie numai în limba lorŭ, se trimitŭ în clasele mai superióre ale scólei românescĭ, unde se propune strictŭ limba maghiară, şi după ce se iniţiază în acésta, sciindŭ puţinŭ sĕ şi vorbéscă, se »inaintéză« la scóla unguréscă, unde — după cum spune directorulŭ — unŭ anŭ este de ajunsŭ pentru ca respectivii sĕ şĭ însuşéscă limba unguréscă. Acei Românĭ însĕ, carĭ nu sciu scrie şi ceti, şi nu sciu nicĭ unguresce, învéţă mai ântêiu la scóla românéscă scrisulŭ şi cetitulŭ, trecŭ apoi — după unŭ anŭ — în clasele mai înalte ale scólei românescĭ pentru a se iniţia acolo în limba maghiară, şi de aci trecŭ apoi la scóla unguréscă, pentru ca sĕ-şĭ însuşéscă „limba statului«, sĕ inmulţéscă „naţiunea". — Comentarŭ nu mai trebue la aceste uneltirĭ de maghiarisare a arestanţilorŭ, de a cărorŭ nenorocire profită Ungurii ca sĕ-i desnaţionaliseze.

—x—

De câteva ḍile plouă într'una în părţile *Braşovului*. Timpulŭ e fórte rece, aşa că de aḍĭ diminéţă *ninge* chiar. Pe dealurile dimprejurulŭ Braşovului s'a prinsŭ binişorŭ zăpada.

—x—

In **Vadŭ** a arsŭ şura lui Ionŭ Borcea cu bucate cu totŭ. Bietulŭ sufere o pagubă de 245 fl. 60 cr.

—x—

O **telegramă** adresată din **Pesta** fóiei berlineze „Montags-Revue« anunţă următórea curiósă scire: „Fostulŭ ministru ungurescŭ de finanţe Koloman Ghyczy zace greu bolnavŭ în localitatea Statarium din comitatulŭ Vesprimŭ." Telegrama voia sĕ ḍică că Ghyczy e greu bolnavŭ şi că în comitatulŭ Vesprimŭ s'a proclamatŭ statariulŭ.

—x—

Societatea de lectură a junimei studióse dela institutulŭ pedagogico-teologicŭ gr. or. românŭ din Aradŭ, începêndu-şĭ activitatea pe anulŭ scol. 1887/88, s'a constituitŭ la 20 Sept. n. în următorulŭ modŭ: Preşedinte: Rev. D. Vasile Mangra prof., vice-preşedinte: Alexandru Mihuţa, clericŭ, Secretarŭ: Valeriu Magdu clericŭ, Cassarŭ: George Micleu, clericŭ, vice-notarŭ: Petru Stănuţŭ ped., Bibliotecarŭ: George Telescu clericŭ, Vice-bibliotecarŭ: Ioan Popovicĭ, ped., Controlorŭ: Iosifŭ Nişu, ped. — In comisiunea literară: Al. Mihuţa, Romulŭ Popovicĭ, Mihaiu Păcăţianŭ, Mochiu Vancea, Septimiu Severŭ Secula, Ioanŭ Leucuţa clericĭ, şi Vasiliu Giurgiu ped. — In comisiunea revisoră: Petru Pascu, Alexandru Vaşadi, clericĭ, şi Valeriu Ghilĕzanŭ ped.

Gherla, 28 Septemvre 1887.

Domnule Redactorŭ! Scirea comunicată în Nr. 151 din a. c. alŭ „Gazetei" relativŭ la instruirea fetiţelorŭ dela scóla română din locŭ în lucrurile de mână, am onórea a o întregi aşa:

a) Din şirulŭ celorŭ ce au conferitŭ în scopulŭ acesta a rĕmasŭ afară din greşélă d-lŭ prof. I. Popŭ cu 1 fl. şi după aceea a mai subscrisŭ d. I. Moldovanŭ din locŭ 20 cr.; decĭ suma întrégă este 31 fl. 30 cr.

b) La şedinţa conchiemată prin subscrisa pe 25 a l. c. pentru a ne înţelege prin cine şi cum s'ar puté mai uşorŭ şi mai bine preda lucrurile de mână în pomenita scólă, stimatele dómne şi domnişóre din locŭ — invitate tóte — nu s'au înfăţişatŭ, afară de dómna Casa şi d-şóra Iuliana Orianŭ, pre lângă carĭ şi d-şóra S. Boeriu a avisatŭ că va ajuta bucurosŭ la instruire. Aşa comitetulŭ intenţionatŭ alŭ damelorŭ române din Gherla, carele avea şi putea pregăti terenulŭ şi pentru realisarea altorŭ scopurĭ culturale — precum vedemŭ cu bucuriă practisându-se în multe părţĭ — a rĕmasŭ deocamdată neconstituitŭ.

c) S'a procuratŭ materialulŭ de lipsă pentru fetiţele sĕrace în preţŭ de 6 fl. 50 cr.; 4 fl. 80 cr. rĕmânŭ la subscrisa pentru suplinirea lipselorŭ ce se vorŭ mai ivi in decursulŭ anului; ér restulŭ de 20 fl. s'a transpusŭ onoratei direcţiunĭ a numitei scóle pentru de a se capitalisa in scopulŭ desŭ amintitŭ.

Instruirea s'a începutŭ astăḍĭ cu 24 eleve.

Ludovica Borgovanŭ n. Antonŭ.

Testamentulŭ fericitului fundatorŭ
Teodorŭ Pap.

Amŭ anunţatŭ la timpulŭ sĕu încetarea din viéţă a marelui proprietarŭ Teodorŭ Pap din Lugoşŭ şi dispoziţiunea sa testamentară d'a se folosi averea sa în scopurĭ de binefacere, bisericescĭ şi şcolare. Testamentulŭ s'a făcutŭ, după espressa voinţă a testatorului, în limba română de cătră notarulŭ r. publicŭ. Ĕtă cuprinsulŭ testamentului acestui mare binefăcĕtorŭ:

1. Eu, *Teodorŭ Pap*, simţindu-mĕ morbosŭ şi slăbitŭ la puterile fisice, dér cu minte întrégă şi sănĕtósă, pentru casulŭ morţii, recomândŭ sufletulŭ meu graţiei nemărginite atotputerniculuì Dumneḍeu, éră trupulŭ meu voescŭ sĕ se înmormênteze în modŭ provisorŭ în cimiteriulŭ greco-orientalŭ românŭ din Lugoşŭ, de unde apoi sĕ fiă transportatŭ cătŭ de curêndŭ şi aşeḍatŭ la odichnă eternă în cripta mea familiară, carea după mórtea mea va trebui sĕ se ḍidéscă în *Giula* (Békés-Gyula) în cimiteriulŭ greco-orientalŭ românŭ.

2. Tótă averea mea mişcătóre şi nemişcătóre despre carea nu facŭ altă disposiţiune mai la vale şi carea sĕ află la *Lugoşŭ, Zsabar, Kékes şi Gyula,* o destinezŭ pentru o fundaţiune greco-orientală română în *Giula* (Békes Gyula) carea sĕ pórte numele: *„fundaţiunea Teodorŭ Pap"* şi adecă:

a) Scopulŭ *„fundaţiunei Teodorŭ Pap"* este ca din venitulŭ curatŭ anualŭ alŭ tuturorŭ averilorŭ mele sĕ se împărţéscă stipendii anualĭ tinerilorŭ greco-orientalĭ românĭ din *Giula* (Békes Gyula) carĭ suntŭ sĕracĭ, lipsiţĭ de mijlócele materiale şi studiézǎ la atare gimnasiu, academiă orĭ universitate în Ungaria orĭ în streinătate.

b) Acéstă fundaţiune va provedea cu stipendii în prima liniă pe némurile mele până la strănepoţĭ şi strănepóte, carĭ s'au născutŭ dela trei surorĭ ale mele şi umblă la orice scólă, şi numai suma ce va rĕmâné după stipendiarea neamurilorŭ mele, se va întrebuinţa pentru tinerii românĭ greco-orientalĭ din *Giula.*

c) Unŭ stipendiu fiă pentru némurĭ, fiă pentru tinerii românĭ greco orientalĭ din *Giula,* nu póte trece preste 400 fl., adecă: patru sute florinĭ la anŭ, pentru o persónă.

d) Neamurile mele, întocmai ca tinerii greco-orientalĭ românĭ din *Giula,* décă suntŭ risipitorĭ, orĭ nu facŭ propăşire îndestulitóre în învĕţĕmêntŭ, suntŭ eschişĭ dela stipendii.

e) Neamurile mele, rĕmase după treì surorĭ ale mele, numai până la strănepoţii şi strănepótele mele de soră potŭ avé prioritate înaintea tinerilorŭ românĭ greco-orientalĭ din *Giula,* éră cei ce urméză după strănepoţii şi strănepótele mele după trei surorĭ ale mele, numai ca streinĭ se potŭ lua în considerare la împărţirea stipendiilorŭ.

f) Familia amicului meu Dr. *Atanasiu Marianŭ Marienescu* jude la tabla regéscă din *Budapesta* şi a advocatului din *Lugoşŭ Ioane Nedelcu* are d'a fi privită egală cu neamurile mele până la strănepoţĭ şi strănepóte. Va sĕ ḍică: următorii din familia Marienescu şi Nedelcu până la strănepoţĭ şi strănepóte, până când umblă la atare scólă, suntŭ a se provedea cu stipendii în prima liniă tocmai ca următorii surorilorŭ mele.

g) Toţĭ aceia carĭ din fundaţiunea mea creată prin acestŭ testamentŭ, vorŭ primi stipendii, au sĕ se numéscă de *stipendiştii lui Teodorŭ Pap.*

3. Manipularea întregei mele averĭ, împărţirea stipendiilorŭ pe basa punctului 2), censurarea recurselorŭ şi a testimoniilorŭ, precum şi eschiderea dela stipendii, cu unŭ cuvêntŭ: facerea tuturorŭ dispoziţiunilorŭ necesarĭ spre acelŭ scopŭ, ca fundaţiunea mea sĕ corespundă intenţiunei mele că, adecă: neamurile mele până la strănepoţĭ şi strănepóte ale surorilorŭ mele sĕ umble la scólă, şi ca tinerii românĭ greco-orientalĭ din *Giula* sĕ aibă mijlóce materiale de a puté studia la gimnasii şi la institute mai înalte de învĕţĕmêntŭ, — o încredinţeḍŭ *Veneratului Consistorŭ greco-orientalŭ românŭ din Aradŭ,* pe care-lŭ rogŭ cu de-adinsulŭ ca sĕ caute su orĭ-ce preţŭ a susţiné şi a întrebuinţa venitulŭ curatŭ alŭ fundaţiunei mele spre crescerea şi luminarea tinerimei greco-orientale române din *Giula* (Békes-Gyula).

Dorescŭ tot-de-odată, ca spre orientare şi controlă socoţile anuale ale fundaţiunei mele, precum şi numele stipendiaţilorŭ sĕ se facă cunoscute publicului românŭ greco-orientalŭ prin atare fóiă română, socotelele însĕ spre censurare şi întărire sĕ se subştearnă în fiă-care anŭ la sinodulŭ eparchialŭ alŭ diecesei *Aradului,* orĭ în casŭ de lipsă la Consistoriulŭ greco-orientalŭ românŭ alŭ Metropoliei nóstre din *Sibiiu.* Rogŭ decĭ pe Veneratulŭ Consistorŭ greco-orientalŭ românŭ din Aradŭ sĕ binevoiască a elabora şi unŭ statutŭ pentru manipularea fundaţiunei mele, împărţirea şi sumele stipendiilorŭ anuale, mai departe pentru modalitatea cum sĕ se censureze şi publice socotelele fundaţiunei mele.

4. Bunei mele soţii *Ofelia,* décă ea va rĕmânea în stare de vĕduvă, până la mórte, lasŭ a i se plăti din tótă averea mea suma de 30,000, fl. adecă: trei-ḍecĭ de mii de florinĭ valuta austriacă ca depliná escontentare, prin ce firesce încétă şi dreptulŭ ei vidualŭ basatŭ pe legile patriei. Décă însĕ ea se va mărita şi nu va mai purta numele meu: atuncĭ ea în locŭ de trei-ḍecĭ de mii

---

FOILETONŬ.

O NÓPTE TERIBILĂ.

de Maurice Reynold, traducere de Ioanŭ E. Prodanŭ.

— Mario! mai dă câte unŭ sbiciu calului tĕu, rĕmâi mereu îndĕrĕtŭ!

Şi Ioanna de Werrières, cu ochii plinĭ de farmecŭ, cu obrajii ca de rose, aşeḍêndu-şĭ mâna pe căluşelulŭ ei înfocatŭ, trecea înainte ca unŭ fulgerŭ, urmată de două amasóne şi d'o întrégă cétă de bărbaţĭ tinerĭ. Încă câteva momente şi ĕtă-i aprópe de vêrfulŭ colinei pleşuve, de unde se vedea desfăşurându se în depărtare frumósa priveliste a orăşelului Spa, cu cochetele-i edificii şi cu parcurile-i înverḍite. Ḑiua era strălucitóre şi claritatea atmosferei îţĭ permitea a distinge şi cele mai micĭ amĕnunte ale acestui tablou, încadratŭ de intunecósele ramurĭ ale braḍilorŭ. Spre rĕsăritŭ se înălţau munţii, în colorĭ albastreńca nisce mărgăritare înşirate, spre bolta albastră a cerului.

Vesela trupă însĕ, care se compunea din trei femei frumóse şi patru tinerĭ, dintre carĭ celŭ mai bĕtrân n'avea mai multŭ ca 28 anĭ, nu venise aicĭ pentru a se cufunda în contemplaţiunile peisagiului. Sórele, zădufulŭ, mersulŭ repede alŭ micilorŭ lorŭ cai, îi cam obosise pe toţĭ; cu tóte astea în fiă-care momentŭ vorbe vesele, risete nebunatice rĕsunau prin aerŭ.

Aceea care, în starea ei de vĕduvă se părea că are óre-care autoritate înaintea grupei, era celŭ puţinŭ în aparinţă, mai uşuratică, ca cele două fete tinere, încredinţate conducerei ei.

Dómna de Brissac, de nascere din America, şi fórte avută, fusese măritată după unŭ Francesŭ, care o lăsase vĕduvă, după o viéţă casnică de 4 anĭ. Mai bine de doi anĭ se strecurară dela acéstă întêmplare, şi dómna de Brissac adeseorĭ ḍicea:

— Nicĭ decum nu voiu mai puté trăi singură! Ah! câtŭ e de rĕu sĕ nu mai ai pe cineva, care sĕ comande servitorilorŭ, ca sĕ scie de frică, şi cu osebire visitiului spre a'lŭ impedeca ca sĕ nu vêndă ovĕsulŭ sĕrmanilorŭ mei cai! Şi apoi séra, când mĕ reîntorcŭ dela balŭ, ducŭ fórte multă frică, vĕḍêndu-mĕ singură singurică în trăsură!... Trebue cu orĭ ce preţŭ sĕ mĕ măritŭ érăşĭ!

Insĕ, deşi 'i se ivì o mică lacrĕmă în ochĭ, pe când făcea alusiune la iubitulŭ ei defunctŭ şi la singurătatea ei actuală, totuşĭ ducea ca o vĕduvă o viéţă fórte voiosă. Ea avea purtarea indiferentă dér decisă a Americanilorŭ, şi putea-i gâci că acéstă femeiă, orĭ ce s'ar ḍice despre ea, era întru tóte capabilă a purta grije de averea şi bunăstarea ei.

Cu tóte că ea se plângea că este lăsată în mâna sorţii, cei carĭ îşĭ dedeau silinţa sĕ-şĭ câştige amĕnunte despre viéţa ei, sciau că ea îşĭ purta gospodăria în ordine admirabilă, şi'şĭ conducea personalulŭ curţii cu o mână sigură.

Conversaţiunea d-nei de Brissac era fórte plăcută; cu deosebire îi plăcea, dându'şĭ unŭ aerŭ naivŭ, sĕ vorbéscă despre lucrurĭ grósnice, pe carĭ, basându-se pe originea ei străină, se prefăcea că nu le înţelege; şi în limbuţa ei de papagalŭ adeseorĭ aflai cuvinte înţepĕtóre, rĕutăciόse, alŭ cărorŭ ascuţişŭ îlŭ îndrepta contra reputaţiunei a câte-o damă frumósă séu bărbatŭ, carĭ nu i se complimentaŭ.

Era brunetă, cu trăsurĭ neregulate, cu mânĭ şi picióre de copilŭ, frumseţĭ, carĭ nu suntŭ nicĭdecum rare la Americane.

In aceea ḍi, ea petrecea în conversaţiă cu unŭ june ataşatŭ alŭ legaţiunei francese, până atuncĭ mare admiratorŭ alŭ celei mai june dintre domnişórele de Werrières. Insĕ d-na de Brissac, prin purtarea ei şirétă sciù sĕ atragă la sine ataşatulŭ legaţiunei, fără ca Mariei sĕ-i fi plesnitŭ ceva prin minte despre ceea ce se petrecuse.

Domnişórele de Werrières, dintre carĭ cea mai în vêrstă abia era de 19 anĭ, îşĭ perduseră mama de maĭ multţĭ anĭ, şi tatălŭ lorŭ, bĕtrânulŭ marchis de Werrières, care purta unulŭ din cele mai frumóse nume belgiane, nu se mai însurase.

Unŭ omŭ estraordinarŭ era marchisulŭ acesta, şi

de florinĭ are sĕ capete din tótă averea mea numai 15.000 fl., adecă: cincĭ-spre-ḑece mii de florinĭ. Éră décă dênsa în orĭ-ce privinţă s'ar arĕta nedémnă de numele meu, de nemulţămitóre, orĭ décă, neindestulindu-se cu disposiţiunile mele testamentale, în orĭ-ce direcţiune, şi sub orĭ-ce titlu de dreptŭ ar ataca cu procesŭ acestŭ testamentŭ alŭ meu: atuncĭ soţia mea *Ofelia* din tótă averea mea numai suma de 10,000 fl., adecă: ḑece mii de florinĭ are sĕ o capete, adecă: suma, ce eu pentru casulŭ morţii mele i-am fostŭ asiguratŭ ei în contractulŭ nostru de căsĕtoriă.

Totŭ soţiei mele *Ofelia* lasŭ tótă averea mea mobilă, de orĭ ce natură sĕ fiă, carea la mórtea mea se va afla în casa mea. Ii concedŭ totodată, că până când ea va rĕmâné vĕduvă, locuinţa de astăḑĭ din casa mea sĕ o foloséscă fără nicĭ o desdaunare, orĭ chiriă; căcĭ dorinţa mea este, ca soţia mea sĕ nu sufere nicĭ o lipsă, şi sĕ fiă provĕḑută cu tóte cele de lipsă şi după mórtea mea.

5. *Lasŭ bisericei greco orientale din Lugoşŭ* suma de 1000 fl., adecă: una miiă de florinĭ, a cărei interese sĕ se întrebuinţeze pentru lipse şcolare şi bisericescĭ gr.-orientale române.

6. Lasŭ surorei mele *Catarina* 5000 fl., adecă: cincĭ mii de florinĭ. Ii lasŭ şi cocia mea, şi hamurile cele nouĕ, precum şi maşina de treeratŭ (Göpel), carea se află la Kékes.

7. Fiind-că mĭ-au muritŭ douĕ surorĭ, lasŭ următorilorŭ acestora laolaltă 10,000 fl., adecă: ḑece mii de florinĭ, va sĕ ḑică: urmâtorii după fiă-care soră repausată capĕtă 5000 fl., ḑicŭ cincĭ mii de florinĭ.

8. *Lasŭ bisericei greco-orientale române din Kékes* 200 fl., adecă: douĕ sute de florinĭ pentru pomenirea şi odihna sufletului meu, avêndŭ a se ţiné pentru procente în totŭ anulŭ unŭ parastasŭ la ḑiua *sântului Teodorŭ*.

9. *Lasŭ bisericei şi şcólei greco orientale române din Giula* din veniturile averilorŭ mele câte 80 fl., adecă optḑecĭ de florinĭ la anŭ, avêndŭ şi acolo a se ţiné parastasŭ pentru mine în fiă-care anŭ la *sântulŭ Teodorŭ*, şi din suma de opt-ḑecĭ florinĭ a se plăti spesele parastasului, dintre carĭ destinezŭ fiă-cărui preotŭ, care va funcţiona, câte *cincĭ* florinĭ, şi numai restulŭ se va puté întrebuinţa pentru acoperirea lipselorŭ bisericescĭ şi şcolare.

10. *Lasŭ corului vocalŭ românŭ din Giula*, décă atare se va înfiinţa *opt ḑecĭ* de florinĭ la fiăcare anŭ până când va esista unŭ atare corŭ vocalŭ.

11. *Lasŭ Teodorei Nedelcu*, fetei advocatului *Iónŭ Nedelcu*, sĕ i se plătéscă când se va mărita, suma de 500 fl., adecă cincĭ sute de florinĭ.

12. Lasŭ pruncilorŭ advocatului *Nicolae Proşténŭ* din *Lugoşŭ* 500 fl., adecă cincĭ sute de florinĭ odată pentru totdéuna, făcêndu-se din acéstă sumă împărţirea egală între ei.

13. Lasŭ *preotului greco orientalŭ din Kékes* suma de 100 fl., adecă una sută de florinĭ.

14 Lasŭ 200 fl., adecă: douĕ sute de florinĭ familiei învĕţătorului greco-orientalŭ românŭ din *Giula* cu numele *Mărcuşŭ*, odată pentru totdéuna.

15. Lasŭ câte 50 fl. adecă *cincĭḑecĭ* de florinĭ *Casinei române* din *Lugoşŭ, reuniunei române de cântărĭ* şi *musică* din Lugoşŭ, *spitalului* din Lugoşŭ, şi *copiilorŭ* sĕracĭ gr. or. românĭ pentru vestminte, la olaltă decĭ 200 fl., adecă: douĕ sute de florinĭ.

16. Lasŭ 100 fl, ḑicŭ: *una sută* de florinĭ servitorului meu *Vasilie*, pentru că m'a servitŭ cu credinţă, éră *bucătăresei* mele 80 fl., adecă; *optḑecĭ* de florinĭ.

17. Cu vestmintele mele dispune soţia mea *Ofelia* după placŭ, ea va da după placŭ unele din mobilii şi surorei mele *Catarina*.

18. De *esecutorŭ* alŭ testamentului meu îlŭ denumescŭ pe domnulŭ advocatŭ *Ioanŭ Nedelcu* din Lugoşŭ, care va îngriji, ca tóte disposiţiunile testamentului meu sĕ se împlinéscă cu acurateţă, elŭ va îngriji asemenea şi plătirea datoriilorŭ mele şi va incassa şi pretensiunile mele, ce le am în Lugoşŭ orĭ în alte locurĭ, însemnŭ însĕ, că datoraşilorŭ mei ertŭ tóte percentele decăḑute până la mórtea mea, avêndŭ a se încassa dela dânşii numai capitalulŭ.

19. Dorescŭ, ca din venitulŭ averilorŭ mele înainte de tóte sĕ mi se facă o *criptă familiară* sub numele „*Cripta familiei Teodor Pap*" în cimiteriulŭ greco orientalŭ românŭ din *Giula română*, unde — precum ḑisei mai susŭ — trupulŭ meu va fi transportatŭ din Lugoşŭ şi aşeḑatŭ spre odichnă eternă. In urmă:

20. Rogŭ pre *Veneratulŭ Consistorŭ greco orientalŭ românŭ din Aradŭ*, precum şi pe esecutorulŭ testamentului meu *Ioanŭ Nedelcu* sĕ binevoéscă a face astfelu de disposiţiunĭ, ca la realisarea massei lăsĕmêntului meu, dintre realităţile mele, încâtŭ sĕ póte, sĕ se păstreze în natură pentru fundaţiune cele trei case ale mele din strada podului în Lugoşulŭ românŭ, pentru că acéste case, avêndŭ o situaţiune fórte favorabilă pentru comerciu, negreşitŭ că din anŭ în anŭ vorŭ aduce veniturĭ mai marĭ fundaţiunei mele

21. Pretensiunile mele din *Boldurŭ, Hodoşŭ, Zsábar, Ollósag* şi *Ohabaforgacs* sĕ se încasseze asemenea fără procente şi le lasŭ *Teodorei*, fetei lui *Ionŭ Nedelcu* advocatŭ.

Despre acésta s'a compusŭ documentulŭ notarialŭ publicŭ presentŭ, s'a cetitŭ înaintea d-lui Teodorŭ Pap fiindŭ de faţă neintreruptŭ împreună toţĭ martorii, şi după ce d-lŭ Teodorŭ Pap a dechiaratŭ în persónă, că este înţelesŭ întru tóte cu voinţa sa, s'a subscrisŭ atâtŭ de dênsulŭ câtŭ şi de marturĭ cu mâna lorŭ proprie. Lugoşŭ, anulŭ 1887 Septemvre în 26 după améḑĭ la $5^1/_2$ óre.

Teodor Pap m. p. *Mateiu Ignea* m. p.
Constantin Udrea m. p. *Stefan Oltean* m. p.
Michail Bésan m. p., notarŭ publicŭ regescŭ.

Cântăréţa Aurelia Chiţu.

„Unirea" primesce din Italia scirĭ despre una din cântăreţele române, d-şóra Aurelia Chiţu, care încântă pe acolo cu vocea sa publiculŭ iubitorŭ de musică.

Amŭ arătatŭ la timpulŭ sĕu laudele ce i s'a adusŭ încă când a debutatŭ în Milanŭ şi pe teatrulŭ din Montagna (Veneto).

Étă acum ce felŭ vorbesce „Nouva Scena" din Veneţia despre modulŭ cum d-şóra Chiţu a cântatŭ în opera meyerberiană „Roberto il diavolo:

„Tênĕra d-ră Chiţu a incarnatŭ în perfecţiă rolulŭ „Isabellei" şi cu atâtŭ e mai de lăudatŭ cu câtŭ acum pentru a doua óră sĕ înfăţişéză publicului.

Are unŭ tipŭ sentimentalŭ, unŭ glasŭ frumosŭ şi splendidŭ şi scie da interpretărei sale atâta căldură şi pasiune, încâtŭ auditorii nu s'au putută opri sĕ n'o aclame adesea. Punctulŭ culminantŭ pentru acésta alésă artistă a fostŭ în romanţa din actulŭ alŭ patrulea: „Roberto tu che adoro", în care a gásitŭ accente aşa de sfâşietóre, încâtŭ sala întreagă a isbucnitŭ în aplause.

Pe lângă „Nuova Scena", ḑiarŭ purŭ musicalŭ, şi alte ḑiare au vorbitŭ de acéstă representaţiă şi de d-ra Chiţu în terminĭ câtŭ se póte de elogioşĭ. Aşa „l'Euguano", scrie că:

D-şóra Chiţu a fostŭ o Isabelă ideală, şi nu scimŭ ce apreţia mai multŭ într'ênsa: siguranţa şi elasticitatea glasului fórte fragedŭ, cerinţă necesară pentru rolulŭ sĕu, orĭ talentulŭ sĕu dramaticŭ.

„Il Bacchiglione" din Veneţia şi „Venezia" au asemenea cuvinte de laudă pentru cântăréţa română, despre care celŭ din urmă scrie că îi zîmbesce cele mai plăcute speranţe în artă.

Are voce (unŭ mare şi frumosŭ darŭ) şi urmează o bună metodŭ de cântŭ, prin care va dobêndi faima ce merită.

D-şórei Chiţu notele îi iesŭ din gâtŭ desmierdătóre pentru urechia cui o ascultă, ca notele unei mandoline.

Din parte-ne felicitămŭ pe artistă.

Avisŭ No. I. Pentru furnisarea pânei şi ovĕsului la trupele armatei c. reg. şi a glotaşilorŭ reg. ung. pe timpulŭ dela 1 Ianuarie până la 31 Decemvrie 1888, tractările ofertelorŭ în scrisŭ se vorŭ face după cum urméză:

In localulŭ oficiului c. r. a intendanţei corpului 12 în Sibiiu, la 24 Octomvre 1887, respective în staţiunile Făgăraşŭ, Mureşŭ Oşorheiu şi Bistriţa.

La magazinulŭ c. r. militarŭ de aprovisionare în Alba-Iulia, la 25 Octomvre 1887 respective în staţiunile Cluşiu şi Elisabetopole (Ibaşfalĕu).

La magazinulŭ c. r. militarŭ de aprovisionare în Braşovŭ, la 26 Octomvre 1887, respective în staţiunea Braşovŭ.

Articulele care au a se asigura pentru fie-care staţiune şi cifra articulilorŭ trebuincioşĭ, apoi condiţiunile de pertractare se cuprindŭ în publicaţiunea $I.\frac{Nr.\ 5885}{4154\ G.\ o.}$ ddto Sibiiu în 10 Octomvre 1887, trămisă autorităţilorŭ politice, camerelorŭ de comerţŭ şi industriă, reuniunilorŭ economice etc. etc. şi afişată în publicŭ în staţiunile respective.

Tóte condiţiunile de furnisare cu privire la trebuinţele trupelorŭ armatei c. reg. la institutele militare de aprovisionare în Sibiiu, Alba-Iulia, Braşovŭ şi Cluşiu, — apoi cu privire la trebuinţa trupelorŭ glotaşe reg. ung., se potŭ vedé la semibrigadele de honveḑĭ, respective la comandele de regimentŭ séu batalionŭ, carĭ se află în susnumitele staţiunĭ; numitele institute de aprovisionare dau fiecăruia condiţiunile tipărite în schimbulŭ sumei de 4 crucerĭ pentru singuratica cólă tipărită.

Sibiiu, în 13 Octomvre 1887. Dela comisiunea comună de asigurare a articulilorŭ trebuincioşĭ armatei.

Ultime scirĭ.

Parisŭ, 17 Octomvre. — Circulă sgomotulŭ că Italia pregătesce, în unire cu Germania, o espediţiune nu la Massouach, dér în Tripolitana.

Lemberg, 17 Octomvre. — Ḑiarele polonese din Galiţia, vorbindŭ de ideia restabilirii unui regatŭ alŭ Poloniei, dată de „Gazeta Crucii," spunŭ că trebue ca cineva sĕ se păḑéscă de proiectele şi promisiunile Prusiei.

Viena, 17 Octomvre. — După o depeşă adresată din Petersburg ḑiarului „Noua Pressă Liberă", emigraţii bulgarĭ din acestŭ oraşŭ au adresatŭ o scrisóre şefilorŭ oposiţiei bulgare declarândŭ că Rusia nu va putea sĕ renunţe la restabilirea ordinei în Bulgaria, ceea ce este o afacere interióră slavă. A ţiné depărtatŭ amesteculŭ germanŭ şi a combate partidulŭ austriacŭ catolicŭ, este o datoriă patriotică.

Parisŭ, 18 Octomvre. — O depeşă adresată din Berlinŭ ḑiarului „Le XIX Siècle" spune că prinţulŭ de Coburg a părăsitŭ Sofia incognito.

Berlinŭ, 18 Octomvre. — Se desminte sgomotulŭ cum că Ţarulŭ plecândŭ din Copenhaga va face o visită împĕratului Wilhelm.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

LONDRA, 19 Octomvrie. — O nouă adunare a poporului a fostŭ în Trafalgarsquare; numerósă poliţiă cu multă dificultate putŭ ţiné liberă comunicaţia; se întêmplară conflicte singuratice între poliţiă, care adresându-se către poporŭ, a făcutŭ ca mulţimea sĕ ia atitudine ameninţătóre.

SOFIA, 19 Octomvrie. — Printr'unŭ ucaz, Sobrania este convocată pe 27 Octomvrie. Astăḑĭ s'au descoperitŭ la Varna 5 briganḑĭ, carĭ nevoindŭ a se preda, fură omorîţĭ.

Editorŭ şi redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Muresianu.

în lume se povesteau câte tóte despre elŭ. Elŭ avea unŭ castelŭ mare aprópe de Ardennes, în interiorulŭ căruia închiḑêndu-se, petrecea mai bine de jumĕtatea anului; şi numai după stăruinţe îndelungate, Mariei şi Ioannei li-se permitea sĕ petrécă véra câte-o lună séu douĕ în oraşulŭ Spa, şi érna câteva sĕptĕmânĭ la Parisŭ.

In Sombreffe (unŭ micŭ orăşelŭ din vecinătatea castelului) se povestea încă despre scenele de violenţă care amărîseră viéţa marchisei şi carĭ, cum se ḑice, în urmă i-au şi curmat-o. Marchisulŭ trecea înaintea lumei de unŭ jumĕtate nebunŭ, suposiţiune motivată în câtva prin acea împrejurare, că lângă marchisulŭ se afla totdéuna unŭ anumitŭ doctorŭ Hubert, de o reputaţiă destulŭ de problematică.

De sigurŭ, mediculŭ avea asupra clientului sĕu o influinţă deosebită, şi cu tóte aceste marchisulŭ se părea că-lŭ detestéză, şi câte odată se revolta contra autorităţii lui.

Insĕ revolta nu-i ţinea multŭ; şi unŭ cuvêntŭ, o singură privire medicului îi era destulŭ, pentru ca sĕ-lŭ facă pe d-lŭ de Werrières sĕ ajungă ér sub jugŭ.

Mulţĭ se întrebau că ce intenţiona doctorulŭ Hubert. Unii, carĭ urmăriseră lucrulŭ cu atenţiune, credeau a fi aflatŭ că doctorulŭ, de altmintrelea încă tînĕrŭ, spera că într'o ḑi sĕ se căsĕtoréscă, luându-şĭ de soţiă pe Ioanna de Werrières; alţii cugetau că elŭ căuta a-şĭ insuşi numai óre-carĭ rĕmăşiţe din averea, deja fórte sdruncinată, a marchisului, a cărei administraţiă preste totŭ îi era încredinţată lui.

Bĕtrânulŭ era unŭ hipocondru şi Hubert sciuse sĕ-lŭ încredinţeze că numai elŭ singurŭ era în stare a-l vindeca, e uşor de înţelesŭ, ce felŭ de putere îi asigură acéstă împrejurare doctorului, faţă de care fetele şi cu osebire cea mai mare se părea că au o mare aversiune.

Ioanna de Werrières era, fără îndoélă, cea mai frumósă din cele trei amezóne. Blondină, cu faţă roşă-albă, avea nisce ochĭ albastri închişĭ, a cărorŭ espresiune schimbăciósă acum te atrăgea, acum te respingea.

Peptarulŭ de stofă fină i se aşeḑa de minune pe talia ei sveltă, umerii ei rotunjorĭ, peptulŭ ei d'o formă perfectă, şi mersulŭ ei era plinŭ de graţii, apoi cutezătóre, cum anevoie ai găsi o fată de vĕrsta ei.

Sora ei Maria, în asĕmĕnare cu ea, forma unŭ contrastŭ completŭ. Era, ce e dreptŭ, drăgălaşă, însĕ trăsurile nu i erau atâtŭ de regulate ca ale Ioanei, privirea-i era calmă şi serină, constituţia-i era încă fragedă, în sfêrşitŭ, décă Ioana respândea deja profumulŭ unei florĭ plăcute, Maria în asemĕnare cu ea era ca unŭ mugurŭ de măceşŭ pe care nu l'a ajunsŭ bine raḑele sórelui.

Cu unŭ anŭ înainte, ambele fete tinere făcuseră în Parisŭ cunoscinţă cu d-na de Brissac şi din acestŭ timpŭ ele se cercetau câtŭ se putea de desŭ, fiindŭ că viéţa liberă a vĕduvei permitea celorŭ douĕ surorĭ a gusta distracţiunile de carĭ erau lipsite în urma vieţei isolate a tatălui lorŭ.

Şi Americana scia fórte bine, că presenţa fiicelorŭ marchisului contribuia multŭ, ca sĕ'şĭ pótă aduna în giurulŭ ei ómenĭ tinerĭ, carĭ îi formau obicĭnuita societate.

— Ioană, ḑise Maria d'odată, abia vomŭ avé timp d'a ne desbrăca, înainte de prânḑŭ, vestmintele de călăritŭ.

— Aşŭ! rĕspunse Ioana; până ce doctorulŭ nu va face atentŭ pe tatălŭ nostru că amŭ întârḑiatŭ, nimenĭ nu ne va ocărî.

La rostirea numelui doctorului, faţa vesela a Mariei părea că se întunecase pe când Ioanei nicĭ că-i păsa, dândŭ din umerĭ.

— Étă unulŭ pe care eu nu'lŭ potŭ suferi de locŭ, acestŭ doctorŭ! . . . . ḑise mica d-nă de Brissac.

— Intr'adevĕrŭ, elŭ are o fisionomiă respingĕtóre, adause ataşatulŭ legaţiunei, care se chema de Beaulieu; dér conversaţiunea lui câte-odată este atragĕtóre; eu îmĭ închipuescŭ, că elŭ a trebuitŭ sĕ fiă de faţă la evenimente fórte ciudate în decursulŭ vieţii sale.

(Va urma.)

Cursulŭ la bursa de Viena
din 17 Octomvre st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5% . . .	99 85
Rentă de hârtiă 5% . .	85.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	96 90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	114 22
Bonurĭ rurale ungare . .	104.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale transilvane	104 50
Bonurĭ croato-slavone . .	104 25
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	122 75
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	123 50
Renta de hârtiă austriacă	80 95
Renta de arg. austr. . .	82 25
Renta de aurŭ austr. . .	112 10
Losurile din 1860 . . .	135.—
Acţiunile băncei austro-ungare	884 —
Act. băncei de creditŭ ung.	284.75
Act. băncei de creditŭ austr.	283.70
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.93
Napoleon-d'orĭ	9.93
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	61.40
Londra 10 Livres sterlinge	125.50

Bursa de Bucuresci.
Cota oficială dela 5 Octomvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). .	$93\frac{1}{2}$	$9.\frac{1}{2}$
Renta rom. amort. (5%) . .	96—	97—
» convert. (6%) . .	91—	92—
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%) . .	105—	106—
» „ „ (5%) .	$91\frac{3}{4}$	$92\frac{1}{4}$
» » urban (7%) . .	103—	104—
» » » (6%) . .	96—	97—
» » » (5%) . .	$87\frac{1}{2}$	$88\frac{1}{2}$
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă . .	$14.\frac{1}{4}$	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ. .	2.03	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 18 Octomvre st. n. 1887.

Bancnote româneseĭ	Cump.	8.57	Vênd.	8.6
Argint românesc	»	8.50	»	8.5
Napoleon-d'orĭ	»	9.87	»	9.9
Lire turcescĭ	»	11.21	»	11.2
Imperialĭ	»	10.21	»	10.3
Galbenĭ	»	5.86	»	5.9
Scrisurile fonc. »Albina» 6% .	»	101.—	»	102.-
„ » „ 5% .	„	98.—	-	99.-
Ruble Rusescĭ	»	109.—	»	110.-
Discontulŭ . . .	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 58—1887.
sen. scol. gr. cat.

Concursŭ.

Devenindŭ vacantŭ postulŭ de învĕţătorŭ în Cl. II-a a scólei conf. gr. cat. din Rodna-nouă (Uj-Rodna, comit. B. Naszod, p. u. Ó-Rodna) prin acésta se escrie concursŭ cu terminulŭ pănă în 30 Octomvre st. n. a. c. Emolumentele suntŭ: salarŭ anualŭ de 240 fl. v. a. primindŭ în rate lunarĭ anticipative din fondulŭ scol. conf ; cuartirŭ liberŭ şi lemne de focŭ. Suplicanţii au sĕ dovedéscă că au esamenele de cualificaţiune conformŭ recerinţelorŭ legei scolare, Suplicele suntŭ a se înainta acestui presidiu. **Presidiulŭ scol. conf. gr. cat.**

Rodna-nouă, 14 Octomvre 1887. 2—3

Pamfiliu Grapini, preşed. **Teodorŭ Iepuranŭ**, învĕţ. not.

ANUNCIU. 1—3

Pentru *o moşiă din România*, nu departe de Bucurescĭ, ***se caută 6 bărbaţĭ tinerĭ şi o femeă***, carĭ se primescŭ cu o leafă de 100 fl. pe anŭ dându-li-se şi banii de drumŭ. Aceştia trebue sĕ fiă Românĭ şi sĕ se priceapă bine la munca câmpului.

Cei ce vorŭ dorĭ sĕ fiă primiţĭ în condiţiunile de mai susŭ la memorata moşiă sĕ se adreseze la Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Peşta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Peşta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Braşovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rêşnovŭ-Zêrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 min. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* (S. Georgĭ): 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ*: 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rêşnovŭ-Zêrnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.30	—	7.30
Predealŭ	—	—	—	1.14
	—	9.12	—	—
Timişŭ	—	9.35	—	1.45
Braşovŭ	—	10.12	—	—
	7 20	—	4 01	2.32
Feldióra	7 57	—	4.47	—
Apatia	8 24	—	5.28	—
Augustinŭ	8.47	—	5.59	—
Homorodŭ	9.29	—	6 49	—
Haşfaleu	9 37	—	8 35	—
Sighişóra	10 53	—	9.02	—
	11.00	—	9.12	—
Elisabetopole	11 34	—	9 56	—
Mediaşŭ	12.03	—	10.37	—
Copsa mică	12.26	—	10.59 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blaşiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1.23	—	12,33	—
Teiuşŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	2.49	—	2.48	—
Uióra	2.56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.46	—	4 51	—
Apahida	5.01	—	5.28	Trenŭ de persóne
Clusiu	5.21	—	5 56	
	—	6.01	—	6 37
Nedeşdu	—	6.19	—	6.58
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirişŭ	—	—	—	7.29
Stana	—	—	—	7.56
Huiedinŭ	—	7.12	—	8.18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9.34
Vadŭ	—	8.20	—	9.53
Mező-Telegd	—	8.46	—	10 28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Veneţia-Orădii	—	—	Trenŭ de persóne	10.57
Oradia-mare	—	9.11		11.07
	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6.33
Viena	—	—	2.15	—
	—	8.00	—	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11 05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12.02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2.01	—
Venţia-Orădii	—	—	—	2 08	—
Fudi-Oşorheiu	—	—	—	2 19	—
Teleagŭ	—	7.33	—	2.41	—
Vadŭ	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriş	—	—	—	5.53	—
Ghârbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedişu	—	—	—	6.20	—
Clusiu	—	10.31	—	6.38	—
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 33	—	—	—	9.16
Cucerdea	1.01	—	—	—	9.53
	1 11	—	—	—	10.—
Uióra	1.18	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.46	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2.50	—	—	—	12.34
Blaşŭ	3 03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copşa mic	4.01	—	—	—	2.13
Mediaşŭ	4.20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	—	3.31
Sigişóra	5.42	—	—	—	4.32
Haşfaleu	6.01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Augustinŭ	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8.23
Feldióra	9·06	—	—	—	9.02
Braşovŭ	9.46	5.37	—	—	9.52
	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ	—	6.47	—	—	—
	—	11.30	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3.59
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	1.01	—	4.51
Orăştia	1.32	—	5.18
Simeria (Piski)	2.32	—	6.15
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9.33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10 27
Paulişŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovaţŭ	8.28	—	11 25
Aradŭ	8.42	9.17	12.31
Szolnok	—	2 32	4.50
	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok	11.20	12.41	—
	11.35	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	—
Glogovaţŭ	4.43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Paulişŭ	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5.41	7.10	—
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8.01	9.12	—
Gurasada	8.34	9.41	—
Ilia	8 55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9.51	10.42	--
Simeria (Piski)	10.35	11.07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12.18	12.29	--
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.42
Streiu	—	—	3.25
Haţegŭ	—	—	4.16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Baniţa	—	—	6.40
Petroşenĭ	—	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	—	—	6.10
Baniţa	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7.37
Pui	—	—	8.20
Haţegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ